

Základní škola a Mateřská škola, Ostrovačice, okres Brno - venkov, příspěvková organizace

Ríšova 43, 66481 Ostrovačice

tel.: 546 427 328, 546 428 138, e-mail: info@zsostrovacice.cz

PLÁN PÉČE O NADANÉ ŽÁKY

2022/2023

Zpracoval: Mgr. Renata Záhorská

Úvod

Mimořádné nadání se může projevovat mimořádnými výkony ve většině nebo více oblastech vzdělávání, ale také jako zvýšený zájem, tvořivost nebo prokazování nadprůměrných znalostí nebo dovedností pouze v určité odborné oblasti. Specifický typ nadání také mnohdy souvisí s vybraným oborem odborného vzdělání. Proto je důležité umět nadání žáka rozpoznat, podchytit a soustavně rozvíjet jak v rámci všeobecného vzdělávání.

Abychom mohli věnovat nadaným žákům potřebnou péči a pozornost, musíme být s problematikou nadání a nadaných seznámeni z různých hledisek. Jedná se zejména o potřebný pohled do oblasti vyhledávání nadaných a diagnostiky nadání, o znalost specifických přístupů vhodných pro jejich vzdělávání a připravenost uplatňovat je ve výuce. Důležitá je rovněž orientace v možnostech zájmové činnosti a mimoškolních aktivit, na jejímž základě lze žákům i rodičům poskytovat vhodné tipy pro rozvoj nadání ve volném čase. Součástí péče o nadané je také poskytování služeb pedagogicko-psychologického, profesního a kariérového poradenství.

Legislativní rámec

Vytváření podmínek pro vzdělávání mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů je uloženo školským zákonem a specifikováno prováděcím předpisem k tomuto zákonu, o vzdělávání dětí, žáků a studentů se specifickými vzdělávacími potřebami dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. (Zákon č. 561/2004 Sb., konkrétně §17 – §19, dále Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, poslední novelizace k 1. 1. 2020)

Typologie nadaných dětí

Úspěšné nadané dítě

Učitel toto dítě často správně identifikuje. Je to dítě, které se velmi dobře učí, má samé jedničky, dovede jednat s dospělými, je poslušné a nemá žádné problémy chování.

Vysoce tvořivé nadané dítě

Takové dítě stále vymýšlí něco nového, experimentuje. Je pro něj obtížné přizpůsobit se pevnému školnímu systému. Opravuje dospělé, chce měnit školní pravidla, špatně se ovládá. Chování takových dětí bývá velmi konfliktní.

Nadané dítě maskující své schopnosti

Takové dítě obvykle schovává, maskuje své skutečné, často nadprůměrné schopnosti jen proto, aby bylo přijato ostatními spolužáky. Obecně platí, že tyto děti mívají velmi nízké sebevědomí i sebehodnocení a často jsou velmi frustrovány. Tento typ se často týká nadaných dívek, zejména na počátku střední školy.

„Ztroskotané, odpadlé“ nadané dítě

Dítě tohoto typu stojí často v opozici, proti všem a všemu. Protestuje proti dospělým, rodičům i učitelům, kamarádům, sourozencům, proti celé společnosti. Je stále nespokojeno a dává to najevo. Také ono má snížené sebevědomí, a zároveň má pocit, že mu nikdo nerozumí. Buď vyrušuje nebo zcela již rezignovalo, ztratilo motivaci a odmítá jakoukoliv školní činnost. Nedělá školní úkoly a nepřipravuje se. Jeho školní výkony bývají velmi nevyrovnané, hodnocení průměrné až podprůměrné.

Nadané dítě s určitou vývojovou poruchou (nejčastěji se specifickou vývojovou poruchou učení.)

Tyto děti bývají velmi nadané, ale jejich školní výsledky tomu zdaleka neodpovídají. Jejich školní zadání bývají často nedokončena, nejsou schopny pracovat pod časovým tlakem a bojí se jakéhokoliv selhání. Většinou jsou hodnoceny jako žáci s průměrnými schopnostmi.

Autonomní nadané dítě

Toto dítě bývá velmi nezávislé, vystačí si samo se sebou. Je schopno riskovat, má velmi pozitivní sebehodnocení a využívá školní vzdělávací systém tak, aby z něj sám měl co nejvíc užitku.

Literatura: Betts, G.T., Neihart, M. (1988) Profiles of gifted and talented. In: Gifted Child Quarterly, 32 (2), 248 – 253

Postup

1. Screeningové posouzení učitelem/třídním učitelem (výkonový test, dotazník), který při svém hodnocení schopností a předpokladů žáka použije jak standardizované posuzovací škály, tak další metody.
 2. Rozhovor třídního učitele, školního psychologa s rodiči žáka, poskytnutí informace o zjištěních školy a nabízené podpoře, získání souhlasu rodičů s dalšími postupy (diagnostika, výběr rámce forem podpory).
 3. Zpřesnění diagnostiky a vyprofilování individuálních potřeb žáků, případně rozhodnutí o účelnosti vyšetření ve školském poradenském zařízení (školní psycholog).
 4. Týmové zpracování plánu pedagogické podpory, jedná-li se o nadané žáky, nebo individuálního vzdělávacího plánu u žáků mimořádně nadaných na základě doporučení školského poradenského zařízení.
- Proces identifikace nadaných žáků bude zpravidla prováděn dle níže uvedeného postupu. Vytipování žáka lze provést i jiným způsobem např. budou-li již známy závěry odborného vyšetření ze specializovaného pracoviště (PPP).

Personální a metodologické zázemí pro práci s nadanými žáky

Na plnění koncepce se podílí kooperativně tým pracovníků školy. Za sjednocování postupů, stanovení metodiky pro vyučující zodpovídá výchovný poradce. Postupuje v součinnosti se školním psychologem a dalšími pracovníky školního poradenského pracoviště.

V rámci metodologického zázemí bude škola čerpat jak z rezortních zdrojů a institucí (MŠMT ČR, PPP Brno) a dalších zdrojů (www.nivd.cz, www.rvp.cz, www.nuv.cz, www.talentovani.cz, www.nadanedite.cz, www.proskoly.cz atd.)

V krátkodobém horizontu se při plnění úkolů vyplývajících z koncepce škola zaměří především na podporu vzdělávání všech pedagogických pracovníků školy.

Principy a formy vzdělávání nadaných žáků

V naší škole upřednostňujeme prioritně následující principy při práci s nadanými:

1. sociální začlenění do kolektivu vrstevníků s cílem podporovat jejich sociální vazby a dovednosti ve společnosti,
2. individualizace, při které je stěžejní pěstovat v žácích větší odpovědnost za obsah a rychlost, s jakou v učení postupují, a současně vést žáky ke kontrole kvality vlastní práce,
3. diferenciaci, při které je kladen hlavní důraz na přiměřenost vzdělávacího programu a učiva charakteristikám těchto žáků.